

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ „РЕГІОНАЛЬНА СИСТЕМА” З ТОЧКИ ЗОРУ ОКРЕМИХ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ

Маслюківська А.О, КНУ ім.Т.Шевченка, м.Київ

Актуальність теми статті обумовлена значним поширенням інноваційних процесів у світі. На сучасному етапі суспільного розвитку задля забезпечення ліквідації кризових явищ в економіці та подальшого економічного зростання необхідно акцентувати увагу на прискоренні процесу формування регіональних інноваційних систем та посиленні ролі регіонів у прискоренні економічного, соціального та інноваційного розвитку країни.

Метою даного дослідження є розкриття сутності регіональної інноваційної системи (РІС) та окремих її складових.

Інноваційний розвиток характеризується перенесенням акценту на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними та управлінськими рішеннями в інноваційній діяльності, що стосується як мікро-, так і макроекономічних процесів розвитку – створення технопарків, технополісів, проведення політики ресурсозбереження, інтелектуалізації всієї виробничої діяльності.

У сучасній науковій літературі інноваційна система трактується з точки зору системно-функціонального підходу як сукупність елементів та взаємозв'язків між ними, що беруть участь у генеруванні, поширенні та використанні нового знання та результатів його застосування.

Поняття національної інноваційної системи (НІС) вперше було виголошено у 1987 році практично основоположником концепції – К.Фріменом. Дослідник визначає НІС як особливого роду мережу інституціональних структур у державному та приватному секторі економіки, активність та взаємодія яких ініціює, творить, модифікує та сприяє дифузії нових технологій, при цьому ці інституції включають не тільки організації, що здійснюють дослідження, але і спосіб дії, за яким відбувається організація та управління як на рівні фірми, так і на державному рівні.

Щодо регіональної інноваційної системи, то у сучасній науковій літературі існує декілька підходів до трактування даного поняття.

Перший підхід – функціональний або «згори донизу». Його представники – Станкевич, Карлссон, Хауельс вважають, що РІС має формуватися на принципах НІС. РІС у даному випадку є первинний територіальний рівень НІС, локалізована мережа фірм, приватних і державних організацій, спільна діяльність і співробітництво яких забезпечує генерування, запозичення, модифікацію та дифузії нових технологій.

Другий підхід – соціально-орієнтований або «знизу догори», його представниками є такі науковці, як Ф. Кук, Х. Брачик, О. Мемедович. Особливостями даного підходу є те, що основна увага приділяється соціальним факторам розвитку РІС. На думку цих дослідників інноваційний розвиток в

значній мірі визначається не комерційними взаємозв'язками, а особливостями соціального середовища регіону, які є необхідною передумовою виникнення ефекту технологічного поштовху.

Представники третього підходу, який визначається як системний або інтегральний, Дж. Ламбой і Р. Бошма вважають, що еволюція РІС залежить від таких факторів, як територіальна інституціональна структура, технологічний розвиток, селективність бізнес-середовища та поведінкова залежність. Регіональне бізнес середовище діє як селективний механізм, а РІС створюється на основі попередньо накопичених знань та складається з двох субсистем: регіональна субсистема генерування знань та регіональна субсистема використання знань.

На основі описаних підходів спробуємо дати власне визначення регіональної інноваційної системи як комплексу активно взаємодіючих установ та організацій різних форм власності, що знаходяться на території регіону, займаються створення і поширення нових технологій, які визначають його здатність переходу на інноваційну модель розвитку, а організаційно-правові умови їх господарювання обумовлені впливом державної інноваційної політики та регіональної політики.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ДИВЕРСИФІЦІРОВАНОЮ ВЕРТИКАЛЬНО ІНТЕГРОВАНОЮ КОМПАНІЄЮ

*Бардась А.В., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ
Горпинич О.В., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ,
Никитюк О., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ*

Промисловий видобуток та використання газу метану на Україні як енергетичного ресурсу, нерозривно пов'язано з видобутком кам'яного вугілля на шахтах, для яких він є основною товарною продукцією. Таким чином, здійснюється диверсифікація виробництва з розширенням присутності підприємства в різних секторах єдиного енергетичного ринку. Така діяльність є одним із засобів ефективного виживання господарської системи в конкурентному середовищі, гнучкої адаптації до умов ринку, нарощування фінансових коштів. Диверсифікація діяльності гірничого підприємства в секторах енергетичного ринку нами розглядається як одна з форм реалізації інновацій. Також мотивами диверсифікації виробництва вугільної шахти як складової частини вертикально інтегрованої компанії (наприклад, ДТЕК), виступають оборонні мотиви: розподіл ділового ризику; зменшення циклічної нестабільності; заміна виду діяльності, що переживає спад. Наступальні мотиви диверсифікації включають: політику агресивного росту; подолання кордонів зростання; досягнення синергетичних ефектів.

Інституційно-інтеграційні тенденції привели сьогодні до формування ринково орієнтованого корпоративного сектору української економіки, що